A másik város

Szervusz, borravaló

Én még járok taxival, igaz egyre ritkábban és egyre kényszeredettebben, de azért fölöttébb mulatságosnak tartom ama volt kormánypárti képviselő úr elhatározását, aki a blokád óta nem ült ilyesféle személygépkocsiba, inkább gyalogol órákat, vagy ha nagyon megszorul, hát szolgálati kocsit igényel pártjának központjából. A borravalós dolog egy helybeli taxissal kezdődött, néhány hete. Kopasz, kissé testes férfi volt, jó ötvenes, homloka mint Örkény Pista bácsi homloka, arcát filozofikus ráncok szabdalták, és halkan ejhajozott kormányzás közben. Rágott körmei alatt fekete díszcsíkot vont a napi munka hordaléka. Úgy tetszett, nemcsak magánfuvaros, ez a munka keresetkiegészítés, szükséges plusz, mert van főállása is, habár lehet, hogy tévedek. Lehet, hogy taxizott egész életén át, s még a túlvilágon is a Kháron Rt. alkalmazottja lesz. Lehasznált nyugati autóban ültünk, lehetett volna tisztább is, halkabb is, viszont nem dohányzott. Számlálóórája átlagos gyorsasággal pergette a számokat, került már az út nekem ennél kevesebbe és többe is. Papírpénzzel fizettem, és szépen megvártam, míg visszaszámolja az aprót, a mindennapokhoz szürkült, forgalomból lassan kikopó forintokat. Rezzenéstelen arccal tette. Csak akkor pillantott fel s szívott nagyot az orrán, amikor számlát is kértem, úgynevezett áfás számlát. Írni kezdett, lassan és nehezen formálódó betűkkel, közben rá-rálehelt az olcsó golyóstoll hegyére, s amikor elkészült, úgy adta át a papírkát, mint valami büntetést. Nem köszönt el. Legközelebb egy kiskocsmában próbálkoztam, két deciliter félszáraz fehér badacsonyi bor után nem utaltam ki borravalót. A felnyírt tarkójú csapos fiú nem is számolt, gyors mozdulattal belökte a pénztárgépbe az aprókat, fénytelen tekintete elsuhant a homlokom fölött. Persze nem mindig sikerül. Még mindig előfordul, hogy kell borravalót adni, egyszerűen nem kerülheti ki az ember, holott nem kap semmi különlegeset, de a másik arcában van valami kényszerítő erő, vagy a hely szelleme olyan, hiába határozta el, hogy szervusz, borravaló, leszámoltam veled, még nem teljes a búcsú, nagy úr a megszokás.

A maz rendszerben olyan természetes volt a borravaló, mint Jézuska markában a keresztszög. A polgár korrigált valami hibás relációt, mert tudta, hogy a szolgáltató szférát igazságtalan erők sarcolják, s éppolyan természetesnek tetszett, hogy főúrnak, fuvarosnak, szerelőnek, hajnyírónak jár a plusz huszonöt százalék, mint az, hogy a főnök élt, él, élni fog, mégha mumizált formában is. Borravaló okán a kisember dzsentri is lehetett egy szűk, ám annál eseménytelibb éjszakára. Előre kispórolt hétvégeken, prémiumosztás után, vagy hóeleji másodikán úgy viselkedhetett, akár egy romantikus magyar úr, aki a ködből lépett ki, s titkainál csak a piros hasú százasa a több, amiből jut prímáshomlokra, s lehet dugdosni engedelmesen pihegő keblek halma közé is. Az volt a borravaló titka, hogy igazságtalan volt, mégis igazságos, a szabadság és főként a gazdagság illúziójával operált, természetében ötvöződött az önkifejezés pozitív jellege.

Manapaság nem borravalókat adunk, hanem kerekítünk. Manapaság nem borravalót adunk, hanem kiválasztjuk a szolgáltatónkat. Manapság nem adunk borravalót, mert az, akinek adnánk, többet és máshogyan keres, mint mi. Ez és ez a fodrászunk, taxicsapatunk, szerelőnk – mondjuk. Ma nem borravalót adunk, hanem jó esetben eltekintünk a számlától, amivel közvetlenül az államot csapjuk be, közvetve pedig magunkat, vagyis... vagyis dehogy. Mire mi a államot becsapnánk, az már becsapott bennünket, mert a mély krízis jellemvonása az, hogy mindenki becsap mindenkit, még akkor is, ha többségben azok izzadnak ez országban, akik az átlagnál jobban be vannak csapva. Az a krízis, ha tisztes és jó nevű helybeli polgárok rendre sötét ügyletekbe keverednek, mert a mohóság legyőzi a név erejét, következésképpen a polgári tisztesség lassan és kevésbé kamatozó, de mégiscsak megtérülő útja helyett a gyors, veszélyes és amorális megoldásokat választják. Rapid utak ezek, nagyon magasra és rettenetesen mélyre vezetnek. A krízis az, hogy a pénzügyminiszter megszorításokat, elvonásokat és operációkat jelent be napról napra, s mindeközben a polgár a főút mentén vagy a kertvárosban épülő fotocellás, vérebes palotákat bámulja elképedve, és az adócsalást gondolja a gazda legenyhébb törvényszegésének. Egyszerű relációban a végkielégítés se más, mint a borravaló egy fejlettebb fajtája a pénz törzsfejlődésében. Keményen meg is küzdött érte a pénzügyminiszter, s nem azért, mert annyira szüksége volt rá, mint inkább az image-e miatt.

Konok és kérlelhetetlen embernek kell lennie annak, aki gatyába rázza a rothadó államháztatást. Ezért ragaszkodott a bruttó tizenhatmilliójához, nehogy úgy tűnjék, hagyja magát presszionálni a demagóg bértollnok csürhe által. Erős, konok, cinikus ember a pénzügyminiszter — és ravasz is. Tudja, hogy nála is erősebb az életet átszövő korrupció és a feketegazdaság, hát nem ezekkel kezdi. Tébé, tandíj, családi pótlék, közalkalmazottak, itt várható a legenyhébb ellenállás. Nosza. A krízis az, amikor az állam azzal szemben erős, aki amúgy is gyenge. Lehet alkudozni, könyörögni, perelni, tüntetni... etc. S ott, ahol az élet alku, megállapodás tárgya, a borravalónak befellegzett. Kicsiben is, nagyban is. Lesznek persze pluszpénzek ezután is, de azokat nem így fogják hívni.

Szív Ernő

Emléktáblát avattak Tápai Antal tiszteletére. ■ Az egykori tanítványok a művész özvegyét köszöntik. (Fotó: Nagy László)

■ Tömörkényes jubileumi érettségi találkozó

„Szegedtől elszakadni vagy megszakadni lehet"

■ Ahogy az már ilyenkor lenni szokott: volt öszömiszom, marha- és tyúkpöri, köménymagos főtt krumpli, fehér kenyér, és szekszárdi vörösbor, valamint Rolling Stones, Smokie, Animals, Kinks, Them, Nashville Teans, Yardbirds és Spencer Daevis. Az apropót pedig az szolgáltatta az öszömre meg az iszomra, hogy a Tömörkény István Művészeti Szakközépiskola első iparos osztálya harminc esztendővel ezelőtt tette le az érettségi vizsgát.

A hét végén ez alkalomból gyűltek össze egy monstre bulira a régi osztálytársak és tanárok. Az érettségi találkozó domborműves emléktábla avatással kezdődött. Az iskola Korányi fasori bejáratánál közel százan jöttek össze, hogy Tápai Antal szobrászművészre, a művészeti szakközépiskola alapító tanárára emlékezzenek.

Tóth Béla író avatóbeszédében elmondta: az aranykezű és szívű mester, akit a maga idejében nem tudott eltartani a város, nem kisebb dolgot csinált, minthogy megteremtette, létrehozta a szobrásztársadalmat a Tisza partján. Tápai úgy nyilatkozott egykoron, hogy Szegedtől elszakadni vagy megszakadni lehet. Nos, őt nem vitte rá az élet, hogy elszakadjon a várostól. A Tápai tanítvány, *Farkas Pál* szobrászművész domborműves alkotását a szintén Tápai tanítvány *Kalmár Márton*, az iskola igazgató-helyettese és Tóth Béla közösen leplezte le.

Az osztály ezután átvonult vacsorázni Kalmár Márton alsóvárosi alkotóházába. Az érkezőket annak rendjemódja szerint jóféle házi pálinkával kínálta a házigazda, mely után kicsit fényesebbé váltak a szemek és oldottabbá a beszélgetések. *László Anna* grafikus elmondta, hogy 1961-ben harminchatan kezdtek, a végére azonban csak huszonhárman maradtak. A harminc éves találkozóra négyen nem jöttek el. A többség egyébként művészi pályán dolgozik: van közöttük jónevű belsőépítész *(Szászfalvi Ilona)*, befutott reklámgrafikus *(Kállai Júlia, Csemán Ilona)*, az Iparművészeti Főiskolán oktató keramikus *(Minya Mária)*, ismert szobrászművész *(Szigeti Magdolna, Farkas Pál, Fritz Mihály, Kalmár Márton)*. László Anna szerint egyébként olyan jó, beszélgetős közösség volt az övék; megértették egymást és segítettek egymásnak.

Hét óra magasságában került a diófa alatti, kockás abrosszal leterített asztalra a szabad tűzön és bográcsban főtt marhapörkölt, melyet a házigazda öccse, Kalmár János, a balástyai Orchidea Szálló főszakácsa készített. Az asztalfőn az iparosok osztályfőnöke, a még ma is aktív matematika-fizika szakos tanár, *Horváth Lajos* foglalt helyet. A tanárok közül egyébként még *Szalay Ferenc* és *Tóth Sándor* vett részt a jubileumi találkozón. A rendkívül finom étek elfogyasztása után ültünk le beszélgetni *Tóth Sándor* tanár úrral. *„Engem Túri Géza, Kajári Gyula és Beszédes Kornél kerestek meg Hódmezővásárhelyen, hogy segítsek a szegedi kézműves iskola megszervezésében. Segítettem. 1961 márciusában én felvételiztettem rajzból Kalmár Mártonékat, így aztán már harmincnégy éve óta ismerem őket. Amikor erre a találkozóra készültek, elmondtam nekik, hogy csak akkor jövök el, ha elkészítik Tápai Antal emléktábláját, mert szégyen, hogy az alapítóról, akinek Szeged oly sokat köszönhet, nincs semmiféle emlék a városban. A gyerekek fogékonyak voltak a kérésemre, és Farkas Pali, aki Tápainak volt a kedvence, elvállalta és megcsinálta a portrét, Marci pedig a táblát. Megmondom őszintén: sajnálom, hogy sem a város, sem a megye vezetése nem képviseltette magát az emléktábla-avatáson."*

Kérdésemre, miszerint hogyan emlékszik vissza az osztályra, aminek az első évben osztályfőnöke volt, *Tóth Sándor* elmondta: *„Jó szívvel emlékszem rájuk. Igyekeztem őket úgy tanítani, hogy ha később találkozunk majd az utcán, akkor ne a másik oldalra meneküljenek előlem. Úgy hiszem, ezt sikerült elérnem. A mai nap ünnep az életemben."*

Tíz óra felé néhányan hazamentek.

Az osztálymag viszont még több mint két órán át táncolt a hatvanas évek zenéjére. Vasárnap *Árky Évák* tanyáján folytatódott a jubileumi érettségi találkozó, tyúkpörivel, fehér kenyérrel, szekszárdi vörösborral meg a Rollinggal.

Sz. C. Sz.

■ Közéleti Kávéház

Van tovább...

Így, kérdőjel nélkül, bár nem igazán határozottan. Az ipari termelés többéves viszszaesés után 1994. második negyedévétől újra emelkedik, és ez a kedvező tendencia az idei évkezdetre is jellemző. Némi szépséghiba, hogy míg az ötven főnél többet foglalkoztatató szervezeteknél országosan 11 százalék volt a termelés növekedése egy év alatt, addig Csongrád megyében alig több mint 3 százalék.

A mai Közéleti Kávéház programjában – 18.30 Virág Cukrászda – „Van tovább" címmel lesz beszélgetés, amelyen a megyei ipar és az ipari szolgáltatás reprezentáns cégeinek vezetői váltanak szót a témáról, arról, hogy az országosan növekedésnek indult ipari termelésből mi érződik a Dél-Alföldön. A találkozási pontokra is kíváncsi lehet a vájtfülű hallgatóság, azaz: hol érintkezik a beszélgetésben résztvevők cége a piacon, beszállítóként vagy éppen konkurenciaként.

A Virág Cukrászda Zöld Szalonjában ma este *Szabó Jenő*, a Délmagyarországi Méh Nyersanyaghasznosító Rt. elnök-vezérigazgatója fogja össze az iparosok „csapatát" – *Tarsoly Erzsébet* (Alucon) igazgató, *Gáspár Péter* (Unikerám), *Dr. Kőkuti Attila* (Tornádó), *Somosy István* (Petroszerviz), *Telihay László* (Ikarus) *Varga Ferenc* (Taurus) ügyvezető igazgatók –, míg az est házigazdája *Kovács András*, lapunk gazdasági rovatvezetője lesz.

MA

JOGSEGÉLYSZOLGÁLATI FOGADÓÓRÁT tart az MSZOSZ Csongrád Megyei Képviselete (Szeged, Eszperantó utca 3–5., I. em. 5.) 14–16 óráig. Dr. Hajdú István ad felvilágosítást a munkavállalók, munkanélküliek, pályakezdők és nyugdíjasok részére.

A SZOCIALISTA PÁRT irodáján (Tisza Lajos krt. 2–4. I. em. 123-as szoba) dr. Bálint János ingyenes jogi tanácsadást tart az érdeklődőknek, 15–16 óra között.

JOGSEGÉLYSZOLGÁLAT az SZDSZ Földváry utca 3. szám alatti irodájában, 16–17 óráig. Tartja dr. Pesti Gábor.

A MUNKÁSPÁRT Szeged városi koordinációs bizottsága ülést tart 16 órakor a Fő fasor 9. szám alatt.

BECK ZOLTÁN, a 4-es vá-lasztókerület képviselője fogadóórát tart 17–19 óráig a Csongor Téri Általános Iskolában.

Közéleti Napló

PASKUJ MÁTYÁS, a 19-es választókerület képviselője fogadóórát tart 17–18 óráig a Csongrádi Sugárúti Általános Iskolában.

HOLNAP

PEDAGÓGUSOKNAK ingyenes jogi tanácsadást tartanak a PDSZ (Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete) megyei választmányának irodájában (Kálvária sgt. 14.) 15–17 óráig.

MUNKAJOGI TANÁCSADÁST tart dr. Óvári Judit a KKDSZ (Közgyűjteményi és Közművelődési Dolgozók Szakszervezete) megyei irodáján, a Bálint Sándor Művelődési Házban (Temesvári krt. 42., tel.: 432-578, 433-213), délután 5–6 óráig.

DÉLMAGYARORSZÁG
Hirdetésfelvétel

SZEGED, STEFÁNIA 10., SAJTÓHÁZ
REGGEL 7-TŐL ESTE 7-IG!

Szegedi ékszerboltunkba keresünk
ötvösmesteri, óra-ékszer eladói vagy **kultúrcikk eladói**
szakmunkás bizonyitvánnyal
és **becsüsi képesítéssel**
rendelkező
eladót.
A pályázat elbírálásánál a gyakorlat előnyt jelent.
A szakmai önéletrajzot és bizonyítványmásolatot tartalmazó pályázatokat a BÁV Rt. munka-, személy és bérügyi osztályának címezve kérjük beküldeni.
Cím: 1092 Budapest, Kinizsi u. 12.
Telefon: 2186-741

Csörög a Westel

Közérdekű problémáikat, észrevételeiket az elmúlt héten Sulyok Erzsébettel oszthatták meg. Ezen a héten ügyeletes munkatársunk, Újszászi Ilona várja hívásaikat munkanapokon 8 és 10 óra között, vasárnap pedig 14-től 15 óráig. Rádiótelefonunk száma: 06–60–327–784. Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy Szegedről is valamennyi számot tárcsázni kell. Ha ötletük van Fekete pont rovatunk számára, kérjük, ugyanitt tudassák velünk.

■ **Csináljunk utat!** Ezt javasolja Borbély Zoltán, akinek a műhelye Dorozsmán van, nagy a forgalma, az út meg poros vagy sáros. Ezt panaszolta a pénteki „Csörögben" az utca egyik lakója; ha a panaszos megszervezi, hogy a lakók megcsináltassák az utat, a műhelytulajdonos a forgalmával arányosan járulna hozzá a költségekhez.

■ **Ne gyűlölködjünk!** Ezt Péterfi József ajánlja a közvélemény formálóinak, elsősorban az újságíróknak. Ő azt tartja, az ország vezetőit tisztelni kell és megengedhetetlen némely újságcikk vezetőkön gúnyolódó, tiszteletlen hangneme. Szerinte minél nehezebb az ország helyzete, annál jobban kell vigyázni az újságíróknak, hogy a tárgyszerűen írjanak, a tények ismertetésére szorítkozzanak és a személyes véleményükkel ne szítsák a vezetők iránti ellenérzéseket. „Végülis az ő munkájukon múlik a sorsunk" – mondta a telefonáló.

■ **Hallassuk a hangunkat!** F. B.-nét egyre jobban idegesíti a társadalombiztosítás. Pontosabban az, hogy a székházak csak épülnek, a szolgáltatások meg semmilyenek. Veszélyeztetett korban van a telefonáló: 30 éve dolgozik és fizet, eddig nem volt beteg, most pedig fél. Attól, hogy ezután beteg lesz és fizetnie kell; hogy nyugdíjba menne, de nem teheti, mert felemelik a korhatárt, s ha mégis, addigra összeomlik a tébé... Nem lehet az egyetlen biztosítónak valamiféle konkurenciát teremteni? – kérdi. Hátha akkor megjavulna!

■ **T. T, azaz talált tárgyak.** Egy Motorola 7200-as rádiótelefont keresnek, fekete bőrtokban, jutalomért a 323–161-en. A 330–117-ről köszönik az ismeretlennek, aki postán visszajuttatta egy idős néni elvesztett utazási igazolványát. A Mátyás téren öt napja áll gazdátlanul a DZY 782 rendszámú piros Lada – a rádiómagnó már hiányzik belőle. Kié lehet?

Goboker Kft. vas-, szerelvénybolt SZEGED
Szeged, Kálvária sgt. 44.
Tel.: 311-034
Földhivatallal szemben, a Kendergépnél!
Radiátorok, horganyzott idomok, csaptelepek, barbicső, rézcső, Unipipecső, vízórák, PVC-csövek, szaniteráru, ISG Márkaképviselet! Zenner vízmérő 1/2" 3150 Ft.

Körúti Bútorház
London i krt. 3., a kenderbolt mellett
HASZNÁLT BÚTORT BESZÁMÍTUNK!
HITELLEHETŐSÉG!!
Viszonteledókat kiszolgálunk!